

PWYLLGOR GWAITH

Cofnodion y cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 25 Gorffennaf, 2016

- YN BRESENNOL:** Y Cynghorydd J Arwel Roberts (Is-Gadeirydd yn y Gadair)
- Y Cynghorwyr R Dew, K P Hughes, A M Jones, H E Jones a Alwyn Rowlands
- WRTH LAW:** Prif Weithredwr,
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes),
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaethau, y Gymuned a Gwella Gwasanaethau),
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151,
Pennaeth Gwasanaethau Plant (Eitem 4),
Pennaeth Gwasanaethau Tai (Eitemau 2 a 3),
Rheolwr Gwasanaethau Technegol (DR) (Eitemau 2 a 3),
Uwch Swyddog Eiddo (GJ) (Eitemau 2 a 3),
Swyddog Pwyllgor (MEH).
- HEFYD YN BRESENNOL:** Y Cynghorwyr Lewis Davies, Jim Evans, Ann Griffith, John Griffith, T.V. Hughes, Llinos M. Huws, R.Ll. Jones, R. Meirion Jones, Alun Mummery, Dylan Rees, Nicola Roberts.
- Mrs. Nia Haf Davies – Rheolwr Polisi Cynllunio (Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd – Gwynedd ac Ynys Môn).
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cynghorydd Ieuan Williams

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

2 SAFLEOEDD SIPSIWN A THEITHWYR DROS DRO - CANOL YR YNYS

Cyflwynwyd - adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth Tai mewn perthynas â'r uchod.

Dywedodd yr Aelod Portffolio (Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol) fod Llywodraeth Cymru yn rhoi dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i gynnwys safle parhaol a dau safle dros dro yn eu Cynlluniau Datblygu Lleol ar y Cyd fel darpar safleoedd. Dywedodd y cynhaliwyd cyfnod o ymgynghori ar y tri safle a nodwyd, gan gynnwys digwyddiadau Galw i Mewn a chyfarfodydd gyda Chynghorau Cymuned ar gyfer yr ardaloedd lle gallai'r safleoedd gael eu lleoli.

Eglurodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) ei fod yn glir bod angen Mannau Aros Dros Dro yn Ynys Môn ac roedd y

gwersylloedd anawdurdodedig a sefydlwyd yn rheolaidd gan Sipsiwn Romani ar Ynys Môn ers nifer o flynyddoedd yn tystio i hynny. Dywedodd fod tri safle yn cael eu hystyried: -

Safle 1 - Llain o dir rhwng yr A55 / A5 rhwng Llanfairpwll a Chroesfordd Star;

Safle 2 - Tir ar fân-ddaliad yn y Gaerwen;

Safle 3 - Tir ger yr A5 wrth Fferm Cymunod, Bryngwran.

Yn dilyn ymgynghoriad helaeth fel y nodwyd gan yr Aelod Portffolio, nododd yr ystyrir bod y safle ym Mryngwran yn anaddas oherwydd materion nad oedd modd eu goresgyn a godwyd gan yr Awdurdod Priffyrdd ynglŷn â'r ffaith nad yw'r fynedfa i'r safle yn cwrdd â gofynion diogelwch sylfaenol o ran gwelededd. 'Roedd safleoedd 1 a 2 ar ôl i'w hystyried fel manau aros dros dro ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr. Mae llai o bryderon technegol am y safle ar Groesfordd Star, ac mae'r adroddiad gan Wasanaeth Archeolegol Gwynedd yn codi cwestiynau am addasrwydd y safle yn y Gaerwen a gall gymryd amser i'w datrys. Fodd bynnag, os ystyrir y dylid ymchwilio ymhellach i'r safle yn y Gaerwen, dywedodd y byddai angen gwneud gwaith pellach mewn perthynas â'r safle o ran y materion archeolegol sy'n gysylltiedig â'r heneb. Bydd angen cynnal asesiad risg ar gyfer y ddau safle mewn perthynas â materion technegol, dyluniad y safleoedd a materion iechyd a diogelwch. Bydd angen penodi Ymgynghorydd priodol i baratoi dyluniad y safleoedd i ganiatáu ar gyfer costio cynllun o'r fath, a byddai hynny'n golygu y gellid cyfrifo'r costau. Nododd y byddai'n haws darparu safle addas yn Star o fewn amserlen resymol, ond y gellid cynnal astudiaethau pellach ar y naill safle neu'r llall, neu'r ddau yn y Gaerwen a Star a bod y penderfyniad yn un i'r Pwyllgor Gwaith ei wneud.

Dywedodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) y cafwyd trafodaethau gyda swyddogion o'r Adrannau Cynllunio a Thai yn Llywodraeth Cymru; maent yn ymwybodol o'r gwaith sydd wedi cael ei wneud i nodi safleoedd addas ar gyfer manau aros dros dro, ac maent yn ymwybodol y bydd angen gwneud gwaith pellach i gadarnhau addasrwydd naill ai Star neu Gaerwen cyn y gellir eu cynnwys yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd; deallir bod Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r cynnydd a wnaed hyd yma.

Dywedwyd bod y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaethau ac Adfywio a gynhaliwyd ar 19 Gorffennaf, 2016 wedi trafod yr adroddiadau ar y manau aros dros dro a bod holl Aelodau'r Cyngor Sir wedi cael gwahoddiad i fod yn bresennol yn y cyfarfod hwnnw. Estynnodd y Cadeirydd wahoddiad i Is-Gadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio i annerch y cyfarfod. Cyfeiriodd y Cynghorydd Alun Mummery at argymhellion y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio i'r Pwyllgor Gwaith.

Dywedodd y Cynghorydd R. Meirion Jones a oedd wedi gofyn am ganiatâd i annerch y Pwyllgor Gwaith fel Aelod Lleol ar gyfer ardal Aethwy sy'n cynnwys ardal Star, ei fod yn derbyn bod angen safle dros dro i Sipsiwn a Theithwyr ond roedd o'r farn nad oedd y Cyngor Sir wedi dilyn canllawiau i nodi safle o'r fath. Cyfeiriodd at safle Croesfordd Star a dywedodd na chynhaliwyd unrhyw asesiad masnachol nac asesiad iechyd a diogelwch nac asesiad risg. Ni chafwyd unrhyw fanylion am y costau na diffiniad o'r matrices sgorio a ddefnyddiwyd i nodi safleoedd. Roedd y Cynghorydd Jones yn credu bod yna anghysonderau yn yr adroddiad i'r Pwyllgor. Roedd yn ystyried nad oedd y Pwyllgor Gwaith wedi cael yr holl wybodaeth i fedru gwneud penderfyniad i nodi man aros dros dro ar gyfer sipsiwn a theithwyr. Dywedodd y Cynghorydd Jones bod trigolion Star a Phenmynydd o'r farn nad yw eu sylwadau ar y safleoedd arfaethedig wedi cael eu hystyried; nid oedd y Cyngor Sir wedi trefnu unrhyw gyfarfodydd cyhoeddus na sesiynau galw i mewn yn yr ardaloedd hyn mewn perthynas â'r mater. Trefnwyd cyfarfod cyhoeddus gan y Cyngor Cymuned a'r Cynghorydd Jones fel Aelod Lleol. Yn y cyfarfod hwnnw, cododd y trigolion lleol bryderon mewn perthynas â diffygion safle Croesfordd Star. Cyfeiriodd at sylwadau a wnaed ynghylch problemau llifogydd posib, iechyd a diogelwch a'r effaith ar dwristiaeth yn

yr ardal. Bydd pentrefi Star a Phenmynydd yn wynebu'r posibilrwydd o gael dau safle ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr yn eu cymunedau. Dywedodd ymhellach nad oedd yr ohebiaeth a anfonwyd gan Gyngor Cymuned Penmynydd wedi ei chynnwys o fewn y dogfennau i'r Pwyllgor Sgrïwtini Partneriaeth ac Adfywio ar gyfer ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 19 Gorffennaf.

'Roedd y Cyngorydd T V Hughes wedi gofyn am ganiatâd i annerch y Pwyllgor Gwaith fel Aelod Lleol ar gyfer ardal Bro Rhosyr sydd yn cynnwys ardal y Gaerwen a dywedodd bod Cyngor Cymuned Llanfihangelesceifiog wedi mynegi pryder o ran y mynediad o'r A55 a'r matrices sgorio mewn perthynas â'r safle Sipsiwn a Theithwyr a nodwyd yn y Gaerwen. Ystyrir y byddai safle dros dro yn fwy derbyniol ger y safle parhaol a nodwyd ym Mhenhesgyn. 'Roedd sylwadau wedi'u mynegi ynghylch llifogydd posibl a cholli tir amaethyddol da ynghyd â materion archeolegol ar y safle yn y Gaerwen. Cyfeiriodd y Cyngorydd Hughes at bryderon a godwyd ynglŷn â'r effaith ar y Parc Gwyddoniaeth ac yn arbennig ar y gallu i ddenu busnesau i'r safle. Yn wreiddiol, roedd M-Sparc, sef perchnogion safle'r Parc Gwyddoniaeth, am i'r parc fod yn hygyrch i'r gymuned leol ac am adeiladu llwybrau troed a gardd gymunedol; ystyriwyd y gallant dynnu'n ôl rhag caniatáu defnydd cymunedol o'r parc.

Er bod Aelodau'r Pwyllgor Gwaith yn derbyn bod pryderon ar yr Ynys mewn perthynas â chael safleoedd i Sipsiwn a Theithwyr, mae Llywodraeth Cymru yn rhoi dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i fynd i'r afael ag angen a nodwyd yn yr Asesiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr (a oedd yn nodi bod angen safle parhaol a dau fan aros dros dro), a bod y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd yn dangos sut y byddir yn cwrdd â'r angen hwnnw. 'Roedd y Pwyllgor Gwaith o'r farn bod llai o bryderon datblygu economaidd a thechnegol ynghylch y safle ar Groesffordd Star.

Penderfynwyd:

- **Dylai'r Cyngor Sir gynnal ymchwiliadau pellach i Safle 1, sef y llain o dir rhwng yr A55/A5 rhwng Llanfairpwll a Chroesffordd Star i gadarnhau a ydyw'n addas ai peidio ac ar gyfer asesu ymhellach unrhyw risgiau i ddiogelwch neu risgiau technegol ar y safle ac ystyried a fyddai modd dylunio'r safle er mwyn datrys y rhain;**
- **Penodi ymgynghorydd priodol i baratoi dyluniad ar gyfer y safle ac i gyflwyno'r Cais Cynllunio angenrheidiol ar gyfer y safle a ddewisir;**
- **Na ddylid parhau ar hyn o bryd â Safle 2, sef y llain o dir mewn mân-ddaliad yn y Gaerwen o ganlyniad i bryderon Gwasanaeth Cynllunio Archeolegol Gwynedd o ran yr effaith ar heneb ac ardal o bwysigrwydd archeolegol cenedlaethol ynghyd â'r effaith bosib ar y Parc Gwyddoniaeth sy'n cael ei ddatblygu yn y Gaerwen;**
- **Na ddylid symud ymlaen gyda Safle 3, Tir ger yr A5 yn ymyl Fferm Cymunod, Bryngwran, oherwydd materion diogelwch ffyrdd a nodwyd gan yr angenrheidrwydd i greu mynedfa newydd i'r safle oddi ar yr A5;**
- **Dylai'r Cyngor Sir barhau i ddiwallu ei rôl i hyrwyddo cydlyniant cymunedol. Rhaid i hyn sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion y trigolion i deimlo'n ddiogel ac i fod yn rhan o ymgynghoriad ar faterion datblygu a'r gydnabyddiaeth fod gan y Cyngor gyfrifoldebau cyfreithiol dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.**

3 SAFLEOEDD SIPSIWN A THEITHWYR DROS DRO - ARDAL CAERGYBI

Cyflwynwyd - adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth Tai mewn perthynas â'r uchod.

Dywedodd Yr Aelod Portffolio (Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol) fod y Cyngor wedi ymgynghori ynghylch dau safle a nodwyd yn Fferm Tyddyn Lantern, Caergybi a Hen fferm oddi ar Ffordd Cyttir, Caergybi.

Nododd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) yr ystyrir nad yw'r un o'r ddau safle yn addas i'w clustnodi fel mannau aros dros dro ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr yn dilyn y broses ymgynghori. Mae angen dod o hyd i ddatrysiad tymor byr yng Nghaergybi drwy osod biniau i leihau gwastraff domestig a gwastraff anghyfreithlon mewn lleoliadau yng Nghaergybi lle mae'n ymddangos bod teithwyr yn gweryslla arnynt heb ganiatâd. Dywedodd y bydd angen gwneud rhagor o ymchwiliadau i gwrdd ag anghenion teithwyr sy'n teithio i Iwerddon ac i fesur y defnydd a wneir o'r Porthladd gan Sipsiwn a Theithwyr. Oherwydd diffyg tir mewn perchnogaeth gyhoeddus yng Nghaergybi, bydd angen cynnal trafodaethau gyda pherchnogion tir sector preifat er mwyn nodi tir addas fel Man Aros Dros Dro ar gyfer y Teithwyr Gwyddelig sy'n aros yn achlysurol yng Nghaergybi ar eu ffordd i'r porthladd ac oddi yno.

PENDERFYNWYD:-

- **Na ddylid bwrw ymlaen gyda'r naill na'r llall o'r ddau safle a gafodd eu cynnwys yn yr ymgynghoriad fel man aros dros dro yng nghyffiniau Caergybi ac na ddylid cynnwys yr un ohonynt yn y Cynllun Datblygu Lleol.**
- **Dylid gwneud gwaith pellach i ddod o hyd i safleoedd amgen i gwrdd â'r angen am le aros dros dro yn ardal Caergybi fel y nodir yn yr Asesiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr a gynhaliwyd gan y Cyngor yn 2016 er mwyn cydymffurfio â dyletswyddau'r Cyngor o dan Ran 3 o Ddeddf Tai (Cymru) 2014.**
- **Dylid gwneud gwaith pellach i ddeall yn well faint o ddefnydd a wneir o borthladd Caergybi gan Sipsiwn a Theithwyr a nifer y gwerysilloedd anawdurdodedig sy'n digwydd o ganlyniad i deithio i'r Porthladd ac oddi yno. Hyn i gynnwys trafodaethau pellach gyda'r Heddlu, Awdurdodau Porthladd, Llywodraeth Cymru a chydranddeiliaid allweddol eraill.**
- **Fel datrysiad tymor byr, ystyried gosod biniau mewn lleoliad addas i ostwng nifer yr achosion o adael gwastraff domestig yn anghyfreithlon a oedd yn gysylltiedig â gwerysilloedd anawdurdodedig yng Nghaergybi.**
- **Yr Awdurdod i barhau i gyflawni ei rôl i hyrwyddo cydlyniant cymunedol. Rhaid i hyn gydbwyso anghenion cymunedau lleol a Sipsiwn a Theithwyr sy'n ymweld er mwyn iddynt deimlo'n ddiogel, a dylid ymgynghori â nhw ar faterion datblygu, gan gydnabod bod yn rhaid i'r Cyngor weithredu yn erbyn agweddau hiliol a herio sylwadau ymfflamychol.**

4 TROTHWY GOFAL - TEULUOEDD GWYDN

Cyflwynwyd - adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Plant mewn perthynas â'r uchod.

Dywedodd yr Aelod Portffolio (Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol) fod Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn rhoi dyletswydd glir ar Awdurdodau Lleol i sicrhau llesiant plant trwy fabwysiadu dull ataliol o weithredu er mwyn lleihau'r angen iddynt dderbyn gofal.

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant fod Timau Trothwy Gofal mewn awdurdodau lleol eraill yng Nghymru a Lloegr wedi dangos llwyddiant wrth gefnogi teuluoedd i fedru magu eu plant o fewn y teulu yn hytrach nag o fewn y system ofal. Nododd bod cyfran sylweddol o gyllideb y gwasanaeth yn cael ei gwario ar nifer gynyddol o blant sy'n derbyn gofal, er nad yw hynny o reidrwydd yn cyflawni'r canlyniadau gorau ar eu cyfer. Mae angen sefydlu ffordd arloesol i wella ac ailgynllunio'r ddarpariaeth gwasanaeth i sicrhau ansawdd uwch trwy Dîm Trothwy Gofal.

PENDERFYNWYD:-

- **Rhyddhau cyllid o arian wrth gefn cyffredinol y Cyngor ar gyfer 2016/17 er mwyn ariannu costau'r Tîm Trothwy Gofal.**
- **Cymeradwyo bod cyllid ar gyfer y ddwy flynedd ddilynol yn cael ei gynnwys yng nghyllideb y gwasanaeth am y ddwy flynedd.**

Daeth y cyfarfod i ben am 10.40 o'r gloch

**Y CYNGHORYDD J. ARWEL ROBERTS
IS- GADEIRYDD YN Y GADAIR**